

FUNDAT Y DIRIGIT PEL PÉRIT AGRONOMO D. FRANCISCO X.. TOBELLÀ Y ARGILA.

Surt el primer y tercer diumenge de cada mes.

SUMARI

Secció d' Agricultura pràctica.—Conferencias agrícolas sobre la *Phylloxera vastatrix*.—Màquina per engreixar viram.
Secció de varietats.—Afers de família (Noya sens dot).
Noticias agrícolas.—Trasplantació de planters.—El cultivo alternó.—Memoria mèdich-topogràfica del mateix autor.—Associació de pagesos del Vallés.—Modo de fe'l llexiu pera ruixá 'ls taronjers.
Revista vinícola d' actualitat.

PREUS Y PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

UN ANY.	20 RALS.		REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:
MITX ANY.. . . .	11 »		
TRES MESOS.	6 »		PORTA-FERRISA 18, BAIXOS.

En BARCELONA:—Llibreria de Verdaguer, Rambla, enfront del Liceo; llibreria de Niubó, Espasaria; Riera, Hospital, 19, botiga del Bano, y en las principals llibrerias.

VENDA D' UNS TERRENOS

SITUATS EN STA. MARGARIDA DE MONTBUY

Una pesa de terra de regadiu nomenada **Hort de baix**, de cabuda: 8 áreas y 32 centiáreas de 1.ª calitat.

Altre pesa de terra camda de 1.ª calitat nomenada **Sort del Colom**, de cabuda: dos mujadas.

Un altre pesa nomenada **Ubaga de casa Vidal**, d' extensió: 7 mujadas de bosch de 1.ª y 2.ª classe.

Nota: las dos pesas primeras están á mitja hora de Igualada, y 'l bosch á tres cuarts d' hora, ab la ventatja de poder carregar las fustas y llenyas al peu del bosch qu' hi ha carretera fins Igualada.

Tots aquets terrenos son sense cens de cap mena.

MAGATZEM DE PAPER

DE

JOAN POCH

PLASSA DE LA LLANA, NÚMERO 19.

Depósit de paper y cartró de tota mena, estampas, cromos, decalcomanias, y tots los articles corresponents á la fabricació de capsas de luxo.

Paper, carpetas y plomas per escriure, á un preu sumament baix.

Venda en gros y á la menuda.

Calendaris: Americá y de L' art del pagés per 1878.

PER ÚLTIMA VEGADA

A n' els que no han pagat l' import de la subscripció, 'ls preguém fassin lo favor de remetrens lo seu valor en sellos de correu, si no 'ls es posible realisarho, ab diners, en la Administració de L' ART DEL PAGES, Porta-Ferrissa, 18, baixos.

L' ART DEL PAGÉS.

SECCIÓ D' AGRICULTURA PRÁCTICA.

CONFERENCIAS AGRÍCOLAS

SOBRE LA PHYLLOXERA VASTATRIX.

La *Phylloxera vastatrix* es un insecte qu' ha causat tants danys en las vinyas francesas y d' altres païssos que té verdaderament espantats als viticultors de tota l' Europa. Es d' aquí que quant una veu s' alsa y dona 'l crit d' alarma senyalant el perill y presentant el remey pera preservarnos de sos efectes, debém tots convertirnos en son ressó al pas que manifestarli nostre síncer agrahiment. L' agricultor Sr. D. Juan Miret, que també vejé 'l perill qu' amenassaba á la Espanya rodejada com está per las invasions de la *Phylloxera* en Fransa y Portugal, en cuals païssos ha anat observant sempre sa marxa destructora, fins que en l' estiu últim portá á cap lo pensament d' estudiar en aquestos païssos l' insecte terrible, y ho feu auxiliat per la representació que li doná l' Institut agrícola catalá de S. Isidro y las facilitats qu' aquest li procurá pera devant los nostres representants diplomátichs y consulars. Tornat de son viatge 'l Sr. Miret reunia una pila de coneixements científichs y práctichs sobre 'l assumpto y avans d' escriurer una Memoria que manifesti al pays l' estensió de son treball, accedí á donarnos una idea consumint algun torn en las Conferencias agrícolas dominicals que 's celebran en el local del mateix Institut.

Dos han sigut las sesiones donadas, en los dias 21 y 28 del present mes d' Octubre, y la inmensa y escullida concurrencia qu' asistí á escoltar la paraula sempre correcta del Sr. Miret, es segur testimoni del profit qu' Espanya pot traurer dels estudis tant desinteresats com conciensuts sobre assumpto de tant interés.

Dividí son treball en tres parts.

- 1.ª Historia natural de la *Phylloxera*, son origen, y estragos fets y que fa en Europa.
- 2.ª Remeys empleats pera combátrerla.
- 3.ª Obligació qu' Espanya té de preservarse d' aquesta plaga.

I.

La *Phylloxera* vá ser observada primerament en 1834 en las fullas del roure albar, que quedaban secas; per cual motiu se li doná lo nom de *Phylloxera* (seca-fullas). En 1854 Mr. Fish, en los Estats-Units d' América, la vejé en las fullas del cep, y la anomená (*Pemphigus vitifoliæ*). Aparegué en 1863 en Inglaterra, en un invernácul de Hamersmith; y lo citat eutomólech vejé las galas ó secanellas trobant l' insecte dintre. Per aquell temps vá ser importada á Fransa en lo departament del «Gard» aprop d' Avinyó, en lo turó de Pujauh. Los ceps s' assecaban y morian; y luego passá'l Ródano, aná després al Mitjdiay l' any 1868 invadí'l departament de las Bocas del Ródano y altres.

La gent del país que no sabia la causa del mal dels ceps l'anomená *blanquet* y comunicá luego sa justa alarma á las personas científicas; per lo que la Societat agricola de l' Herault (Montpellier) nombrá una Comissió que estudies la malaltía. No tardá Mr. Plauchon, un de sos membres, entés naturalista, en trobar l' insecte en las arrels y l' anomená de prompte *rizaphis*; pero sospitá sa relació ab la *Phylloxera* y son dupte vá ser confirmat al apareixer l' animal alat, y allavoras li afeixí'l nom de *vastatrix*. Mentres tant l' insecte avansaba cap á Marsella, departament del Var y altres, fins á ocupar 23 departaments que n' hi há avuy invadits. Los estragos eran tant grans que hi ha poble que produhia avans 24,000 hectolitres de vi, en lo primer any del mal sols tregué 1,000, en lo segon 800, y despres ni un gutim de raim.

No sols la Fransa era acomesa, sino que sentiren luego sos terribles efectes los invernáculos d' Inglaterra, Irlanda y Escocia, lo Portugal, Madera, Alsacia, Suissa, Austria, Hungría y Grecia. Solsament á Espanya é Italia librá la Providencia fins ara de tant temible insecte.

Lo que fá mes terrible aquest animal es son organisme, sa, evolucions y sa procreació.

Es un insecte microscópich, xuclador, hemíptero, tribu Phylloxéridos. Medeix sols $3\frac{1}{4}$ de milímetre de llarch y $1\frac{1}{2}$ d' amples es ovalat, aplanat, té 6 potas, 2 antenas, 2 ulls foscós ú obscurs ab 3 caras, á sota del pit té un xuclador que segueix la major part del cos, ab 4 llansetas. Mentres es jóve, es dir fins als 16 ó 20 dias lo pit es llis per sobre, despres apareixen esquerdas transversals ab fileras de tubérculs. Segons sas evolucions sas formas son distintas. L' animal introduheix sa trompa ó xucla-

dor en los teixits de las arrels y 's creu que despren un líquit tòxich, que ocasiona escrescencias y nuositats, se descompon la fusta y 'l cep se 'n malalteix y mor de fam.

Sa reproducció es del modo següent: per Abril (prenent per punt la Gironda) d'entre la escorsa dels ceps surten los insectes mascles y famellas, luego pujan als brots y fullas, s'engendran, fan talls en las fullas, se produheixen galas en ells y posan allí sos ouets; advertint que la reproducció en las fullas succeheix en los ceps d'origen America, en las europeas posan los ous en las arrels. No 's fa esperar molt la nova generació que es tota de famellas com las sucesivas, pero que posa ous fecundats, com las generacions que venen (generacions virginals.) De Juny á últims d'Agost Mr. Boiteau ha vist reproduhirse l'insecte 5 vegadas sobre las fullas; y desd' Abril á Octubre se verifican fins á 7 generacions.

Sa fecunditat es tant gran que calculant sols per 6 generacions y contant 30 ous cada posta unas ab otras, la 5.ª generació donará ja 24.300,000 insectes, y la 6.ª 'ns dona 729 millions, provinent tots d'una sola famella nascuda en lo mes d'Abril. De l'última generació 'ls individus mes raquítics s'allargan y estrenyen, apareixentlosi rudiments de 4 alas, pujant á la superficie de la terra, se completa 'l desentrotllo de las alas, volan y encara que poch los vents los arastran á distancia, y aquesta es la manera perillosa d'invadir las vinyas. Aquest insecte ab alas viu solsament uns 7 dias, y no menja, pero avans de morir posa dos ous en lo tronch del cep, que son los que s'avivan per Abril del any següent.

La *Phylloxera* pasa per sota de terra de cep á cep y una generació no camina mes de 15 metros.

Es animal originari dels Estats-Units, y viu en los ceps silvestres sens causarlosi dany, lo mateix que en los cultivats, desde 'l Canadá á Tejas. Los europeos portaren ceps allá per los sigles anteriors pero tots varen morir. No sabian de qué: eran víctimas de la *Phylloxera*.

Descubertas las Américas en lo sigle xv, los europeos y en especial los espanyols anaban á aquells paissos avits de fortunas y de curiositats, ficsantse molts en las Antillas, puix son clima y vegetació evocaban l'idea dels paradís, sens que 'l vómit fos allí conegut fins que 'l portá en sas naus l'escuadra de Mendizabal. Europa cambiaba sos productes per los americans; nosaltres li doném los cereals, llegums, fruyters y 'l cep que rebreren d'Asia, la canya de sucre de l'Arabia qu'avuy les dona 60 millions de duros al any, lo café de Nubia, etc.; y d'America vingué la patata, lo blat de moro, lo gall d'indi, etc.; y no sols aixó sino fruyts ja coneguts aquí com la poma ab la que s'importa per 'ls inglesos lo pugó lanigero, sent aixis que 'ls ro-

mans ja coneixian tota mena de pomas y tantera conegut aquest nom qu' anomenaban poma d' or á lo taronja, poma pèrsica 'l abarchoch, etc. Volgueren luego portar ceps sent aixis que allí no donansino fruyt desagradable, y ab ellas vingué l' oidium en 1845, que d' Inglaterra portá Rostchild en 1850 á un jardí prop de Paris. Lo ministre d' agricultura Mr. Dumas volgué destruir aquesta plaga, arrancant los ceps atacats, y s' oposá lo Ministeri per respecte á la propietat ajena. Mr. Dumas volgué que constés en actas la seva petició, ja que no pogué altre cosa y 'l resultat fou després que dels 67 á 70 millions d' hectólitres de vi que produhia la Fransa arribá á no donar mes que 10. Buscant sempre remeys pera combatir l' *oidium* pensaren portar dels mateixos Estats-Units sarments robustos que resistiren lo mal y Mr. Laliman portá ab ells la terrible *Phylloxera*, prop d' Avinyó, com queda dit, obrant empero com se suposa de bona fé.

Se demana per alguns: ¿Cóm es que 'l mal no va venir mes aviat? No vingué per que 'l mal principal está en portar barbats ó arrelats en los quals venen los ous posats per l' insecte alat, y com las travesías eran llargas fins que se conegueren los barcos de vapor, morian las arrels en lo camí: portaban solsament sarments nets y en aquestos lo perill no era tan gran.

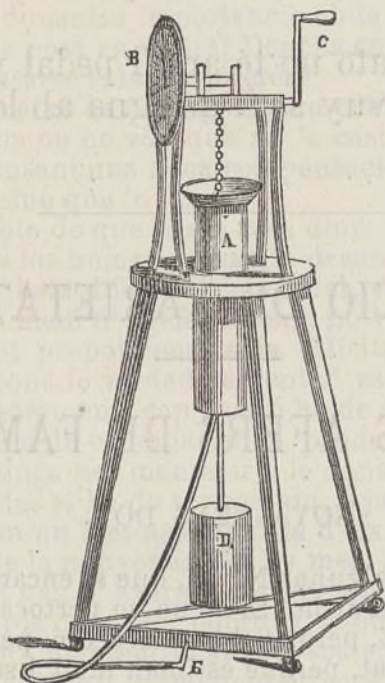
N' hi ha á Fransa dos escolas per sostenir que la *Phylloxera* no va venir d' América: la dels Antiphylloxeristas que sosté que lo mal es produhit per putrefacció de las arrels á causa de sa debilitat, y la que afirma que l' insecte ja era conegut en Europa desd' antich. Capitanaja la 1.ª Mr. Tribulet: aquesta escola conduhiria á la generació espontánea, idea ja desacreditada y mes desde 'ls treballs fets per Mr. Pasteur: ¿cóm una famella porta lo gèrmen de millions de sèrs? S' han plantat ceps robustíssims al costat d' altres atacats y 'l mal los matá de seguida; s' han posat insectes en ceps y paratjes sans y lo mal acabá ab aquestos ceps; se posaren ceps malalts en paratjes sans y las plantas sanaren luego. L' altra escola sostinguda per Mr. Laliman, á qui interessa per son crèdit, manté que l' insecte era d' antich conegut en Europa. Feu una informació en Burdeos en 1872, pero l' espedient es artificiós, los testimonis son gent ignorant: pretenia probar que hi ha en Fransa ceps americans sans y ceps europeos malalts sens contacte ab 'ls americans. Lo Sr. Miret mateix, deya, averiguá que l' any 58 portá Mr. Laliman los ceps americans á Tuxó, prop d' Avinyó, ahont lo mal se presentá primer; contra 'l sostingut per Laliman, lo mal se presentá en Orleans després d' enviats los ceps americans; prop de Viena se presentá també en los ceps qu' havian rebuts los estrems tallats de barbats americans; lo mateix succehí en un jardí reyal de Prussia y si l' insecte no s' estengué allí fou per falta de ceps.

(S' acabarà.)

MÁQUINA PFR ENGREIXAR VIRAM

En l' any 1874 M. Martin feu coneixer aquesta senzilla máquina. Després d' aquella época ha democratisat sa invenció; fabrica uns petits aparatos tan simplificats qu' están al alcans de totes las bossas y d' un maneig tan fácil, que qualsevol pot servirsen. Aquest aparato vé representat per la figura 27.

Máquina per engrèixar viram (fig. 27.)

En ell diu M. Carrière «no 's necessita per res lo carro y per lo tant tampoch las curriolas ni 'ls contra-pesos per ferlo mourer; res de pedal ni de mecanismes.» En lloch d' aixó, una especie de tres-peus, dalt del qual se troba, al costat del quadro indicador B, una manibela C, lligada á una cadena que serveix per aixecar un pes D posat á la part inferior del tres-peus. Aquest pes obra

sobre una placa qu' entra en lo cilindro A que conté la pasta líquida alimentícia per la viram. Aquesta pasta una vegada comprimida va á ompli 'l canó alimentador ó distribuïdor qu' es de goma. Al estrem E d' aquest canó y prop del bech en que acaba y que s' introduheix al pap de la viram, se troba una vàlvula, que cedint á la més petita pressió obra 'l conducte y permet al líquit alimentari penetrar fins al ventrell de la viram. Al mateix instant l' agulla de la placa indicadora ó rellotje marca 'l número de centilitros d' aliment distribuït.

S' ha d' atendre á qu' aquest número ha de variar segons la naturalesa de la viram y l' estat en qu' está del engreixament.

Com aquest aparato no té ara 'l pedal y en son lloch té un pes, per aixó avuy se 'l designa ab lo nom d' *aparato de compressió*.

SECCIÓ DE VARIETATS

ALGUNS AFERS DE FAMILIA.

NOYA SENS DOT.

A voltas he pensat en algunas Noyas, que si encara son solteras, no 's veu una causa á qué atribuirho. Si bé no 'm pertoca cuydar de la sort d' ellas, m' hi intereso molt, perque s' ho mereixen per sa sinceritat, puig que may faltan á la veritat. perque estiman molt á sa familia, perque son molt treballadoras... Prou: no 's cregués algú que 'n don' informes pera despatxarlas.

¿Donchs, D. Paciá, perquè no 's casan? Pregunta Joseph.

PACIA: Home, no hi he ficsat l' atenció; mes ja que ve 'l cas, reflexionemhi, puig que podém imparcialment.—Me sembla que m' ocorren las causas.—Es tristíssim haver de reconeixer que hi ha molts anys que 'ls jóves, en general, al parlar de casar, sols tenen una idea: diners, molts diners. Es dir: fe un negoci. Casars' ab calsevol, mes de manera que 'l bon dot ó gran puvillatge que 's puga atrapar, no sols mantinga l' home, sino que ab éll puga satisfer tots los vicis del marit. En quant á la dona tant se val: la regala á qui la vulla. Prou farà que la agasagi durant lo que 'n diuen la lluna de mel, ó 'l viatge que, tot just son casats, emprenen, que si al sortir es ab alegría, al tornar no 'ls pregunteu: ¿D' ahont

veníu? perque os respondrán molt moixos: ¡De Monserrat!—Resulta d' aixó que la noya que no te dot, no 's casa: y en la classe mitjana, que es aquí la mes numerosa, no s' entén dot una quantitat proporcionada á una fortuna modesta, com avans ja era molt mil lliuras: ara es una miseria. 'Ls homes volen un capital ab lo que 's pугan estar de treballar. Si un fos cabilós podria pensar que eixos joves, crehentse valer deu ó vint ¡ó cuarenta mil duros, ó un milió; tal volta 'ls trobaria molt cars.

JOSEPH: Diuhen élls aquell adagi antich: «Boija, per boija, vingan diners.» Si no, no 's casan.

PACIA: Me sembla que qui inventá est adagi devia estar ben escás de caletre: y altre tant tots los que 'l segueixen. Per mi no fa. Si la dona es boija y sens diners, serán dos desgracias: mes si es boija y te diners son tres las desgracias, per afagirshi l' orgull que la riqueza li dona. Si la superbia en un ser débil com la dona no 's pot aguantar; ¿que será la de la rica que tinga 'l cervell capgirat?—Per altra part, no puch enténdrer una contradicció molt evident que hi ha en lo cas de que tractém. Los mateixos homes que sens cap embut declaran que no 's casan sino ab un bon dot ¿no están sempre donantse importancia ab la seva dignitat personal? ¿No s' ofenen si algú la posa en dupte? Donchs com compaginar eixa gran dignitat ab lo fet de casarse sols per interés?

JOSEPH: Diuhen que aixó es un negoci com cualsevol altre: que aixis va 'l mon, y que si la dona no ho vol, que no 's casi. Ells no volen pérdrer sa llibertat sino mitgensant una bona compensació: De la noya sens dot, no sols no 'n fan cas, sino que 'n fugen.

PACIA: No hi ha dubte de que passa com dius: mes tampoch n' hi ha que ab eixas respostas los homes provean lo desordre de sas ideas. Com cada cosa 's pot mirar baix diferents conceptes, ells no volen aténdrer al matrimoni sino com á medi d' agafar diners; no volen pensar que fora de tota idea metálica, pot proporcionarls la felicitat de la vida, com succeheix quant dos de bona fé verdaderament s' estiman. No vull dir ab aixó que basti l' enamorament: cap passió ha de dominar y menys exclusivament; sino que s' ha de conciliar ab la prudencia que aconsella que avans de tot l' home tinga per mantenir á la dona y la familia. Lo contrari es deshonrós.—Mes si ha de ser costum, ó ja ho es, péndrer est afer tan transcendental, com un mer *negoci*; s' ha d' examinar en classe de negoci tambe respecte de la minyona. Ella, y mes propiament sos pares ó curadors, avans de tot han d' averiguar quin benefici li resultaria. Adquirir materialment un tros de marit pobre y gandúl, pagant la crescuda quantitat que basti pera mantenirlo ab tots sos vicis; si no es comprarlo, s' hi sembla molt. Ja se que 'l pretendent no será tant ruch que deixi véurer sas unglas al presentarse; per aixó portan guants; sino que comensará protestan lo major desinterés y ho sostindrà fns á haver enamorat á la interesada: y quant ho haurá lograt, dirá: ó 'l dot, ó 'm retiro. Mes aquí de la habilitat de la part de la víctima, y sobre tot, desde 'l principi averiguar la conducta y medis del galán. Aixó es lo convenient, encara que no s' acostuma. Llavoras, si un cassa un bon dot, bon profit li fassi. Empero si una vegada casats, un ó altre 's penedeix després del negoci, no será qui ho pagui, ni qui tinga la culpa. 'Ls dos s' ho arreglarán, ó sens arreglarho, passarán com vulguin, ó com puguin.—Lo que no puch enténdrer es que no hi hage alguns joves, que per sa propia honra y son profit, lluny de véndrers busquin virtuosa companya, que ni te medis pera comprar marit; ni que 'ls tingués, tampoch lo compraria, per no cáurer

en la bestiesa d' adquirir un gandul que anés ab l' esquena dreita á costas dels bens d' ella, ó un viciós que la abandonés, ó un tirá que la maltractés.

JOSEPH: Be: pero l' home que no te pera mantenir á la muller y sas consecuencias, per forsa ha de buscar un dot.

PACIA. Desenganyat, Joseph: dels disbarats no 'n poden naixer sino disbarats: las cosas esguerradas de principi, es difícil corretgírlas. En lo cas que proposas s' ha de distingir, perque comprén dos situacions diferents: tant pot aplicars' al home que te ofici y l' exerceix; com al que no te ofici, ó no 'n fá, y tant diner com li plou, 'l vent n' aixuga. Aquest últim es una vespa del Estat: consúm y no produheix. Encara que hereti un gran patrimoni; 'l pulverisa, no sab mes que gastar, y com no l' ha hagut de guanyar, ignora, ni vol saber lo que costa. Creu que may s' ha d' acabar, ó no s' hi para, ni s' hi vol fixar: perque al fi si se li acaba, que es l' estrém pitjor á que pot arribar, conta ó pot contar ab que sempre li queda una ó altra gran Casa, la de la Caritat, ó de las Hermanitas, ó l' Hospital, y ab que 'l mantinga la pietat de las personas que las socorran sens mirar si alguns ho mereixen. Ja veus tu que tal currutaco no 's pot aprofitar.—Aném al altre: l' home que exerceix un ofici, s' aplica cuant pot al treball, es estalviador y pot y deu arregar alguna suma proporcionada á son lloch en la societat, pera poder resistir á la adversitat y als gastos extraordinaris que ocorrin. Qui no ho fa aixís de solter, menys estalviarà cuant casat. Cada hu s' ha de convénser de que en la joventut, que es l' estiu de la vida, ha de fer com la formiga que trevalla tant com pot per l' hivern. Fentho aixís, ést jove pot presentars' á cualsevol familia de son *estament*, y preténdrer á la noya que l' hi agradi.—No obstant de que encara hi ha joves d' eixas cualitats, no apareix tal pretendent: aixó es la causa de la meua admiració.

JOSEPH: Jo li diré: un home de tals circunstancias no 's decideix perquè té molt al luxo ab que tot va, y al gran gasto que 'l matrimoni porta. Tindrà éll pera mantenir's y fins podrà anar estalviant alguna cosa: maes Vosté fássis cárrech que 'n casantse 'l gasto li aumenta molt. La esposa vol anar mes bonica que avans perque ha pres estat: sino dirá que, lluny de millorar, ha empitjorat de sort; que totas las de sa classe van molt millor y que ella no ha de ser menos. Perque lo que algunas diuen que vesteixen molt ricament cuant solteras, perque sino 'ls joves no se las miran y que cuant sian casadas ya anirán molt minsas ó sencillas, es bo per dirho. Cuant l' home te 'l jou sobre, ja no li es fácil tráurrsel, sino aguantar, tant si pot, com si no pot. Vosté comprén be lo que será tenir á cau d' aurella una veu que continuament se queixa de que: «semblo una vella, una rancia, una criada; no hi ha cap que vaigi tant malament, tot passat de moda. Si m' estimessis, tu mateix te 'n donarias vergonya... Mes m' estimo no surtir de casa».

PACIA: Si, home, si, ho entench. Mes busquéu lo remey ahont realment se trobi: perque no 'm sostindrás que la consecuencia d' aixó hagi de ser no casars' No haventhi casaments, aviat estariam llestos.—En veritat lo luxo en totas las classes, y mes en quant son menos acomodadas, es excessiu, y per tant molt desproporcionat, En general s' han trastocat las ideas y s' ha subvertit l' ordre social. Sembla que es opinió vulgar que tots podém vestir y lluhir del mateix modo perque tots som iguals. A poch á poch: aixó es cert, mes s' entén y s' ha d' entendre, devant de la llei, so es: per ser respectat en mos drets y cumplir jo mas obligacions, y

fent altre tant las demás personas en vers á mí: mes no respecte als gastos d' aliment y d' abrich; que cada hu 'ls ha de fe 'n proporció del seu diner: sino es agafarho á cegas. Si no tinch mes que un duro diari, ¿com puch gastar tant com la persona que la sua renda al dia li dona mitja unsa? Si no so mes que 'l senyor Paciá; ¿com tinch de vestir y competir ab un rich marqués? La persona sensata al ocórrer als seus gastos, avans de tot, mira á quan arriban sos ingressos: no 'ls ingressos projectats, sino 'ls ja cobrats. Si eixos ja en caixa, suman deu; gastar á lo mes vuyt. En est afer tan trascendental may s' ha de escoltar lo nesci: ¿qué dirán? perque pitjor en tots sentits fora que la gent pogués dir que tal familia no s' ha sabut governar, que gastan mes del que tenen, ó que usan de medis ilegals respecte a cubrir sos gastos. Si axí que axí 'l públich murmura; val mes que tatxi d' avaro, que ab rahó de pródich ó d' infame. Un bon cap de familia ha de vestir éll y tota ella ab un poch menys de luxo del que consent la sua renda. Es molt neci creurers que 'l gran valor del tra-jo ó dels adornos es lo que dona importancia á la persona: aixó provaria que 'l individu per sí no val res. Un vestit net y modest basta per fer apreciable, si abriga bona conducta: si eixa es dolenta, tots los luxos imaginables no fan mes que evidenciar la baixesa de qui 'ls porta. May s' ha d' ostentar riqueza que sia excessiva respecte á la propia classe: pero molt menys quant faltan los recursos. Conech que aixó últim passa en la major part de las casas y que en aixó tenen rahó molts joves: mes á eixos joves interessa saber trovar á la modesta viola.

JOSEPH: Ja veurá, senyor Paciá, fassi 'l favor d' anar ab mi á donar una volta per eixos carrers, plassas y passeigs, y prengui la pena de senyalar-me las violas que trovi de la classe que cita.

PACIA: M' atrapas: confesso que la major part de las jovenetas de tal manera s' presentan, que jo crech que son xicots disfressats de mossas. Van ab tal desembrás, tant rarament posat lo cabell, mirant tant de fit á fit á tots quants passen; que fan baixar los ulls al home que tinga un xich de vergonya, y competint unas ab altrás en luxo: ó totes son molt ricas, ó son... tan sabias; que sia com vulgui, van molt bonicas. Si las mares ab la corresponent instrucció y educació ensenyessin á sas fillas á vestir ab modestia y sencillesa, y per tant ab menos gala de la que permet son caudal; justificarian al públich que aquella noya seva está ben educada y en disposició de ser bona esposa; que la sua presencia ja manifesta sas bonas costums, so es: que no te orgull ni vanitat: que á poch que se la tracti, resulta ser estalvianta, cuydada de la casa; que sab governarla ab prudencia, en una paraula: será una verdadera *senyora de sa casa*. Ab eix dot, que no te preu ni res l' iguala, respondrian á la por del home de bé, que no gosa á casars' per á que sos diners no rodolin en cambi de flochs, llassos y bojerías tan continuament variables, com lo voluble pannel anomenat moda; y provarian que una noya *sens dot*, pero honrada é inteligent en portar be á una familia, es mil voltas mes ventatjosa, que la enfarinada, enflocada, descarada, orgullosa, tonta é inútil, que per gran que sia 'l seu dot; sempre será insuficient pera satisfer tots los seus capritxos.—Per altre part convé que tingan present las bonas catalanas que si 'l nostre idioma en general es un tant aspre, y 'l nostre carácter un poch esquerp, pot ser á causa de lo montanyós de la terra y del afany que exigeix pera donar son fruyt; una noya honrada pot escoltar al jove que ab tot decoro 'l indiqui son apreci. Mentres ni remotament se propasi; no hi ha motiu de esquivarl': per est cas son la Caritat y la prudencia: eixa

per impedir fins lo mes mínim abús: aquella per cumplir ab la divina lley de que tots ens estimem com á germans. Aixó va per aquelles noyas que encara que amparadas ab l' escut de sa sólida honra, temen no obstant y fugen de la mes petita insinuació. Mes desgraciadament, cada dia son mes pocas, á causa de la educació *despreocupada* que generalment se 'ls proporciona; y si ellas ho son; ja no cal dir l' home que farà, á mes de que 'ls resultats continuament están á la vista.—En ti, si no obstant tot lo sobre esposat, la noya que en mitx del general trastorn de costums, sab conservar son honor, se veu arreconada y desatesa, aumenti son valor y conformis en quedars' y morir soltera. Val mes sola, que mal acompanyada. Aixís se demostrará que l' home de bé es cobart y no sab buscar lo que molt li convé, y que 'ls altres son indignes d' ella. Uns y altres homes ja pagarán la pena. Avans de ser víctima dependent de qui no la mereix; val mil voltas mes á la *noya sense dot* continuar independent ab sa acrisolada virtut. Del mal resultat públich é individual may tindrà ella la culpa; sino qui desmoralisa y qui ho consent.

JOAQUIM DE NEGRE Y CASES.

NOTICIAS AGRÍCOLAS

TRASPLANTACIÓ DE PLANTERS.—Veus aquí un sistema curiós qu' indica 'l *Cultivateur du Midi*: Un horticultor ha tingut l' enginyosa idea d' emplear, en compte de testos de terra, per posar en criadero las llevors de flors, simples closcas d' ous, que permeten sense gasto trasplantar una munió de petites plantas. Veus aquí la descripció de son procediment, qu' ha empleat pel cultiu de las petunias, pero que pot aplicarse, anyadeix, á una multitud d' altres cultius florals ú hortalissas. Va acudir-me l' idea d' oferir de mon jardí, plantas, á las senyoras dels pastissers de Rennes, formant bonichs adornos pel mostrador, de flors talladas, ab la condició de cambiar ab totas las closcas dels ous empleats en lo laboratori de pastisseria, y las closcas buydadas d' una manera qu' indicaba. Despues de tot aixó, me vaig veurer en possessió, tots los anys, de centenars de mils closcas d' ous. Las closcas d' ous son foradadas lleugerament pel cap gros, y, en sentit oposat, l' ou es buydat per un cop de ganibet que fa eixir fàcilment lo contingut. Desseguida s' aumenta mes fàcilment la llarga overtura per obtenir la d' un gotet en miniatura. Fet aixó, omplo l' ou d' un compost de terra de jardí y de terra molt consumida, passada per un garbell fi del número ab lo qual se garbella 'l gra de blat; allavors en aquest ou torno á picar lo planter.

A mida d' anar picant, coloco 'ls ous en un paner arreglat de fems ben podrit pera ferlos tenir drets, y en cert moment, vaig plantant á má 'ls ous que contenen lo forat sobre nn criadero cualsevol qu' anomeno *criad' espera*. Tapo las petites plantas fins que torno á continuar. Mes tart los separo mes per evita 'l raquitisme

Finalment, cuan jusgo de l' estat de las diferents *facies*, veyent aixís mateix la flor qu' apareix sobre mas plantas en la closca, vaig plantantlas

al seu puesto, classificadas després d' una elecció determinada segons son caràcter de rassa m' ha permès discernir. Plantant á lloch rompo, de calsevol manera, ab la punta de la podadora, la closca d' ou perque l' espargiment de las arrels se fassi com se deu.

EL CULTIVO ALTERNO.—Memoria premiada pel *Circul literari de Vich* en lo certámen ab que solemnísá dita societat lo primer aniversari de la inauguració del ferro-carril lo dia 8 de Juliol de 1876, y publicada á expensas del Sr. D. Felix Maciá y Bonaplata.

A la galanteria de son autor lo Sr. D. Joseph Salarich metje, debém la possessió d' aquet preciós treball, qu' honra sobremanera á tots los que coadjuvaren pera portarlo á cap. En altre ocasió, 'ns ocuparém d' ell, del modo que sapigám, perque val la pena de dedicarli capitol apart. Avuy, no fèm mes que donar compte de la primera impresió.

MEMORIA MEDICH-TOPOGRAFICA DEL MATEIX AUTOR.—Encara que no sembli de l' índole d' aquesta publicació l' ocuparsen d' ella, no podém prescindir de ferho, perque en aquest treball, á mes de las ayguas salinas-sulfo-yodo-bromuradas, de Segalés de Tona, y son projectat establiment balneári, l' autor s' ocupa de las plantas principals que 's cultivan en la zona que tant bé descriu. ¡Tant de bó, fossin molts, que 's dediquessin á estudiar son pays, perque aixís tindriam una munió de treballs, que 'ns donarian á coneixer lo molt y bó qu' enclouhen las aspres serras de nostra benvolguda terra!

ASSOCIACIÓ DE PAGESOS DEL VALLÉS.—Aquesta, en la última reunió que celebrá 'l dia 4 del passat, entre altres cosas, acordá, llogar un lloch en lo centro del mercat, ahont pugan reunir-se 'ls socis de la sobredita, tots los dijous de cada setmana, donant també entrada en lo referit local á fots los tractants en fruyts del pays, creguent que per aquest medi, será mes fácil la venda de sos respectius productes.

MODO DE FÉ 'L LLEXIU PERA RUIXA 'LS TARONJERS.—Per cada tres cargas d' aygua se posan uns deu quartans de cendra, y 's fa bullir mitja hora, y després se ruixan los taronjers essent l' espresat, tot lo calent possible, y de segur que moren tots los insectes que danyan als indicats arbres. Pera ruixá 'ls, va molt bè ab escombras. La cendra deu ser de calitat regular per sa procedencia de la llenya, puix es sabut que la de ceps y alsina es millor que la de calamuixas y de camas de blat de moro qu' en aquest últim cas ó siga per altres analechs, se necessitaria mes cantitat de la avans dita.

Aquest procediment es donat per En Felix Ferrán de Mollet, pagés president de la Associació rural del Vallés y persona molt coneguda per sos treballs práctichs en l' art de la terra.

REVISTA VINICOLA

Segons las noticias que tenim rebudas de diferentes comarcas resulta que la cullita en general ha sigut aquest any regular. Los preus que han comensat á pagarse de 12 á 15 pesetas carga en los molts pobles situats entre Barcelona y Tarragona no creyem s' obtinguessin avuy dia á menos de 14 á 17 segons classes y localitats mes favorescudas; puix notém que encara que no se sápigam compras de importancia, se veuhen los sellers mes visitats per compradors no solsament de la classe de taberners sino també de corredors per casas que se dedican á l' exportació de caldos del nostre país; veyent algunas casas importants com las de Rius y Gasset á Tarragona semblan determinadas á romper la paralisació que desde tres á quatre anys reinaba en lo mercat de dita ciutat. Además sabem que lo nostre pais ha sigut visitat per algunas casas francesas las cuales han fet alguns petits ajustes en vins de color; que no dubtém han de ser los mes sollicitats si la exportació per Fransa se fes en regular escala, lo cual per ara no creyém; puix las últimas noticias que de allí venen no son per ara per ben determinar á las casas francesas; puix á la alsa que vos avisavam en la nostra última revista ha seguit una calma que naturalmente produheix fluixedat en los preus, dientvos que las tendencias son d' alsa pero que creyem ha de ser aquesta molt limitada; vos aconsellarém no deixeu d' aceptar l' oferta, si aquesta es enrahonada y donarém punt final per avuy participantvos las noticias dels punts següents:

Tarragona.—Las noticias d' aquest camp son diferents segons los punts pero en general mitjana cullita. Los preus varian entre 14 y 17 pesetas carga á peu del seller, del Priorat (alt) sabem demanan de 21 á 22 pesetas carga per los vins sechs y 24 y 25 per los vins dolsos resultant á 5 y 5 y mitj duros respectivament posats á Tarragona.

Vendrell.—Bastant bona ha sigut la cullita d' enguany, notantse n' obstant un poch de verdor. Los preus han tingut un mohiment favorable puix no s'en trobaria una carga á menos de 16 pesetas, á qual preu molts propietaris nol volen vendre veyense sollicitats per bastants compradors.

Brañm.—La cullita regular. Los preus entre 12 á 14 pesetas. Sabem venta en aquest poble d' unas 500 cargas á 12 pesetas en dos ó tres masías diferents.

Vilafranca del Panadés.—La cullita ha sigut gran com cantitat y re-

gular per sa calitat. Los preus se son establerts de 12 á 14 y 15 pesetas carga segons clases.

Lleyda.—Las noticias que tenim de la provincia son d' una bona cullita general, per tot allí ahont no sufriren de la pedregada que tant va danyar á Bell-bis y altres pobles.

Requena (Valencia.)—Los preus de 6 rs. la arroba en que se comensaren á pagar los vins ha fet acudir compradors francesos, gracias als quals ha pujat á 8 rs. y encara áb tendencias d' alsa. La cullita ha sigut regular.

Cette (Fransa.)—A la gran animació del principi, ha seguit la calma. Lo comers creu que aquesta falta de transaccions ha de produhir forsosament la baixa, y no vol aventurarse en fer compras als preus que uns cuants grossos especuladors feren posar los vins. Veurem com quedarà la situació dintre un quant temps.

Barcelona 31 Octubre de 1877.

J. G.

Imprenta de «La Renaixensa», Portaferrixa, 18, baixos.

Essent ja á l' época de la sembra de grans, recomanem als pagesos l' **ADOB COMPLERT CATALÁ** ab la seguritat de que tots los que no 'l tingan ja conegut, se convencerán de las ventatjas d' emplear aquest adob pera las terras, en comparació ab qualsevol altre, puig sent la seva composició cóm la del bon fems d' estable, (pero d' una forsa molt mes superior) poden esperar resultats satisfactoris y tenir la seguritat de que 'l seu us continuat no esterilizará may lo terreno, com acaban per ferho 'ls guanos y demés adobs imcomplerts. Aquesta fàbrica nomenada **LA AGRICULTORA CATALANA**, fundada en 1863, per l' enginyer y catedrátich D. Lluís Justo y Villanueva, es ja coneguda de molts hisendats, qu' ab gran acceptació fa alguns anys venen servintse dels fems qu' elabora.

DEMANINTSE PROSPECTES.

Dirigirse als Srs. **GINESTA y MARQUET**, portxos d' en Xifré, núm. 6, entressuelo.—**BARCELONA.**

BOTIGA DEL BANO

CARRER DEL

HOSPITAL, 19

BARCELONA

UNICH

DEPÓSIT

DE MISTOS DE CERILLA

DE LA AFAMADA FÁBRICA

«EL GLOBO» DE VALENCIA

que tan bon nom s' ha conquistat, tant per l' inmillorable classe de mistos com també per la gran quantitat que contenen las capsetas, y aixó fa, que surtin molt ventajosas pels consumidors.

PAPER DE FUMAR de totas classes y marcas.

PAPER DE CREIXENS (berros)

Ab l' extracte d' aquesta higiénica planta, 's fábrica un nou paper de fumar. Segons opinió de Mr. Guibour, confirmada per l' Academia; 'ls *creixens*, son lo mes eficás remey pera la conservació de la boca. Recomaném als fumadors aquet nou é higiénich paper, segurs de qu' al probarlo, trovarán sas bonas cualitats, servint aquestas del millor elogi qu' es pot fer del dit paper.

CALENDARIS de totas menas y molts altres géneros, á preus molt ventajosos.